

KUTSESTANDARD

Täiskasvanute koolitaja, tase 7

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Täiskasvanute koolitaja, tase 7	7

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Täiskasvanute koolitaja, tase 7 on koolitaja ettevalmistuse ja koolitamise kogemusega spetsialist, kes sihipäraselt loodud õppesituatsioonis toetab täiskasvanud inimeste õppimist ja enesearengut. Ta arvestab täiskasvanud õppija eripära ja grupiprotsessidega ning toetab isiksuslikku arengut. 7. taseme täiskasvanute koolitaja juhib ja muudab õppesituatsioone, mis on keerukad, ettearvamatud ja nõuavad uut strateegilist käsitlust. Ta kavandab õppijale variatiivseid õppevõimalusi lähtuvalt sihtrühma vajadustest ning õppekava õpiväljunditest. Ta töötab välja ja/või arendab õppekavasid. Vastutab õppetegevuse kavandamise, läbiviimise ja tulemuse saavutamise eest. 7. taseme täiskasvanute koolitaja populariseerib elukestvat õpet, osaleb võrgustikutöös, arendus-, loome- või teadustegevuses. Ta panustab kutseteadmistesse ja -tegevusse ning juhendab, nõustab või koolitab teisi koolitajaid. 7. taseme täiskasvanute koolitaja töötab iseseisvalt keerulistes ja ettearvamatutes olukordades, juhib meeskonda ning võtab vastutuse nii enda kui meeskonna töö tulemuste eest.

Kutsealal tegutsevad ka 5., 6. ja 8. taseme täiskasvanute koolitajad (vt lisa 1 Täiskasvanute koolitaja kutsete kirjeldused).

A.2 Tööosad

A.2.1 Õppeprotsessi ettevalmistamine

1. Õpperühma ja sihtgrupi õpivajaduste väljaselgitamine
2. Õppekava koostamine ja koolituse planeerimine.
3. Koolituse sisu ettevalmistamine.
4. Õppematerjalide ja -vahendite koostamine, valimine, kohandamine ja uuendamine.

A.2.2 Õppeprotsessi läbiviimine

1. Õppijate toetamine õpieesmärkide seadmisel.
2. Õppekeskkonna kujundamine.
3. Õppeprotsessi juhtimine.
4. Grupiprotsesside suunamine.
5. Õpiväljundite saavutamise hindamine.

A.2.3 Õppeprotsessi analüüs ja hindamine

1. Informatsiooni kogumine.
2. Informatsiooni analüüsimine.
3. Hindamine.
4. Huvitatud osapoolte teavitamine õppe tulemustest.

A.2.4 Arendus-, loome- või teadustegevus täiskasvanukoolituse valdkonnas

1. Täiskasvanukoolituse valdkonna arendus-, loome- või teadustegevusse panustamine.
2. Elukestva õppe põhimõtete kujundamine ja elluviimine.
3. Võrgustike ja/või töögruppide töös osalemine

<p>4. Täiskasvanute koolitajate nõustamine ja juhendamine.</p> <p>A.2.5 Professionaalne enesearendamine</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Enda tegevuse hindamine õppeprotsessis. 2. Oma füüsilise, vaimse ja emotsionaalse tervise hoidmine. 3. Kutse- ja erialane enesetäiendamine.
<p>A.3 Töö keskkond ja eripära</p> <p>Töökeskkonnale esitatavad nõuded sõltuvad õppijate erivajadustest, koolituse eesmärgist, õpiväljunditest ja valdkonnast, milles koolitust läbi viiakse. Koolitaja võtab vastutuse töökeskkonna nõuetele vastavuse eest.</p>
<p>A.4 Töövahendid</p> <p>Töövahenditeks on õpet toetavad, sh info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ja muud õppe läbiviimiseks ning loovtegevusteks vajalikud vahendid.</p>
<p>A.5 Tööks vajalikud isikuomadused</p> <p>Täiskasvanute koolitajale on olulised võimed ja iseloomomadused, mis toetavad koostööd, inimese arengut ja loovust.</p>
<p>A.6 Kutsealane ettevalmistus</p> <p>Täiskasvanute koolitaja, tase 7 on kõrgharidusega spetsialist, kes on õppinud täiskasvanute koolitamist ja arendanud oma kompetentse praktilise tegevuse käigus.</p>
<p>A.7 Enamlevinud ametinimetused</p> <p>Täiskasvanute koolitaja kutse ei eelda ühtse ametinimetuse olemasolu. Kutse omanik võib töötada erinevatel ametikohtadel.</p>

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

<p>B.1 Kutse struktuur</p> <p>Selle kutse taotlemisel tuleb tõendada kõik kompetentsid.</p>
<p>B.2 Kompetentsid</p>

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENSIID

<p>B.2.1 Õppeprotsessi ettevalmistamine</p> <p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Selgitab välja, analüüsib ja üldistab õpperühma õpi- ja erivajadusi, lähtudes sihtgrupi arenguvajadustest ning juhindudes valdkonna arengust. 2. Koostab väljundipõhiseid õppekavasid (vt lisa 2 Kutsestandardis kasutatud terminid), lähtudes sihtgrupi õpivajaduste analüüsist ja kavandab ressursid õppekava elluviimiseks. 3. Valmistab ette konkreetse koolituse sisu ja metoodika, lähtudes sihtgrupi ja õpperühma vajadustest ja õppekavas fikseeritud õpiväljunditest ja varasemast tagasisidest. Loob koolituse sisu ja uuendab/kaasajastab seda pidevalt. 4. Koostab ja/või kohandab õppematerjale, lähtudes õppekavast ja või koolitusprogrammist, teema käsitlemise loogikast ning õppekeskkonna võimalustest. Viitab korrektselt allikatele, arvestades autoriõigusi. 	<p>EKR tase 7</p>
<p>B.2.2 Õppeprotsessi läbiviimine</p> <p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Selgitab õppijatele õppekavas ja/või koolitusprogrammis seatud õppe eesmärgid. Toetab õppijaid individuaalsete õpieesmärkide seadmisel, aidates siduda neid õppekavast tulenevate eesmärkidega. 2. Rakendab erinevaid võtteid õppimist toetava keskkonna loomiseks, kaasates õppijaid. Kujundab õppimist soodustava füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonna ka keerukates tingimustes, kasutades oma loovust ja kogemust. 	<p>EKR tase 7</p>

3. Juhib õppeprotsessi, pidades silmas õppekavast tulenevaid ja õppijate individuaalseid õpieesmärke. Viib vajaduse korral sisse muudatusi õppe etappide järjestuses ja töövormides, kaasates õpperühma ja arvestades iga üksiku õppija vajadusi.
4. Kavandab ja juhib õpet lähtuvalt õpi-, grupi- ja isiksusliku kasvu protsessidest. Algatab ja juhib tegevusi vastupanu ületamiseks õpperühmas, kasutades konfliktolukordi õppimise allikana.
5. Koostab hindamisjuhendi ja hindab õpiväljundite saavutamist.

B.2.3 Õppeprotsessi analüüs ja hindamine	EKR tase 7
---	-------------------

- Tegevusnäitajad:
1. Kogub õppijatelt, kaaskoolitajatelt ja teistelt sidusgruppide liikmetelt arvamusi õppeprotsessi kohta, valides selleks sobivaimad meetodeid. Tegeleb metoodikate arendamisega.
 2. Analüüsib õpitulemusi ning edaspidiseid õpi- ja arenguvajadusi, kasutades sobivaid analüüsimeetodeid, vajadusel otsib lisateavet.
 3. Sõnastab hindamiskriteeriumid ja hindab õppeprotsessi.
 4. Koostab ülevaate koolituse tulemustest (hinnangutest, edasistest tegevustest jm asjassepuutuvast) ja teavitab sellest seotud isikuid, valides ise teavitamise meetodid.

B.2.4 Arendus-, loome- või teadustegevus täiskasvanukoolituse valdkonnas	EKR tase 7
---	-------------------

- Tegevusnäitajad:
1. Panustab täiskasvanukoolituse valdkonna arendus-, loome- või teadustegevusse.
 2. Võtab osa elukestva õppe diskussioonidest (piirkondlik ja/või üleriigiline tase, erialaliidud, katusorganisatsioonid vm).
 3. Osaleb koostöövõrgustike ja töögruppide tegevustes, avaldades arvamust ja tehes ettepanekuid täiskasvanukoolituse valdkonnas ning laiendades võrgustikku.
 4. Juhendab ja nõustab madalama kutsetasemega või kutseta koolitajaid.

B.2.5 Professionaalne enesearendamine	EKR tase 7
--	-------------------

- Tegevusnäitajad:
1. Reflekteerib ja hindab enda tegevust õpi-, grupi- ja isiksuslike protsesside juhtimisel, toob välja enda tugevused ja arenguvajadused ning kavandab tegevused enda arendamiseks.
 2. Tegeleb eneserefleksiooniga, hindab oma füüsilist, vaimset ja emotsionaalset seisundit ning võtab kasutusele abinõud tasakaalu saavutamiseks ja säilitamiseks.
 3. Hoiab end kursis uuemate suundadega täiskasvanukoolituse valdkonnas. Käsitleb ennast õppijana, vastutab enda arengu eest.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENSIID

B.2.6 Täiskasvanute koolitaja kutset läbiv kompetents	EKR tase 7
--	-------------------

- Tegevusnäitajad:
1. Valdab koolitusel käsitletavat valdkonda/teemat/ainet, hoiab end kursis valdkondlike uuendustega, arvestades valdkonna- ja ainealase teadmuse, teaduspõhisuse ja parimate praktikate ning õppekavast/koolitusprogrammist tulenevate nõuetega.
 2. Teab täiskasvanukoolituse ja andragoogika põhiprintsiipe ning lähtub koolitusel täiskasvanud õppija eripäradest.
 3. Väärtustab täiskasvanud õppijat, järgib oma töös eetilisi norme (vt lisa 3 Täiskasvanute koolitaja eetikakoodeks) ja konfidentsiaalsusnõudeid; hoiab kutse mainet ja populariseerib kutset.
 4. Järgib täiskasvanuõpet ja teisi valdkonna tegevusi reguleerivaid seadusi.
 5. Annab õppijatele tagasisidet kogu koolitusprotsessi vältel.
 6. Kasutab korrektset koolituse läbiviimise keelt kõnes ja kirjas. Kasutab vähemalt ühte võõrkeelt, mis toetab koolitaja enesearengut ning suhtleb selles keeles.
 7. Kasutab asjakohaseid IKT (info- ja kommunikatsioonitehnoloogia) vahendeid õppeprotsessi ettevalmistamisel, läbiviimisel, hindamisel ja enesearengu toetamisel; oskab allikakriitiliselt veebipõhist infot otsida; teab digiõppe võimalusi ja oskab kasutada sobilikke metoodikaid digiõppe läbiviimiseks täiskasvanute koolituses; oskab luua, kasutada ja jagada veebipõhiseid materjale.

Hindamismeetod(id):

Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	21-06022017-03/9k
2. Kutsestandardi koostajad	Annika Allikas, Eesti Sisekoolituse Arendamise Liit Anu Harjo, Estonian Education Centre Kristel Jalak, DevelopDesign Koolitus & Konsultatsioon Larissa Jõgi, Tallinna Ülikooli Haridusteaduste instituut Tiina Jääger, Eesti Vabaharidusliit Anu Kaiv, Eesti Koolitusfirmade Liit Merle Lõhmus, Tallinna Tehnikaülikool Külli Meier, Danske Bank A/S Eesti filiaal Sirje Plaks, Eesti Täiskasvanute Koolitajate Assotsiatsioon Andras Marvi Remmik, Tartu Ülikooli Haridusteaduste instituut Jevgenia Smirnova, Eesti Töötukassa Terje Veide, Riigikantselei
3. Kutsestandardi kinnitaja	Hariduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	9
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	06.02.2017
6. Kutsestandard kehtib kuni	14.05.2017
7. Kutsestandardi versiooni number	9
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2424 Töötajate koolituse ja täiendõppe tippspetsialistid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	7
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Adult educator, level 7
Soome keeles	Aikuiskouluttaja
Vene keeles	Преподаватель взрослых
C.3 Lisad	
Lisa 1 Täiskasvanute koolitaja kutsete kirjeldused	
Lisa 2 Kutsestandardis kasutatud terminid	
Lisa 3 Täiskasvanute koolitaja eetikakoodeks	